

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7277/2025
15.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Димитријевић, адвокат из ..., против туженог Града Крагујевца, кога заступа Градско правобранилаштво Града Крагујевца, ради накнаде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 200/25 од 04.02.2025. године, у седници одржаној 15.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 200/25 од 04.02.2025. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 200/25 од 04.02.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 92/23 од 04.11.2024. године којом је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за бесправно одузету непокретност, означену као удео од 481/11418 на к.п. бр. ..., земљиште уз зграду и други објекат у Улици ..., у површини од 1.14.18 ха, уписана у л.н. бр. .. к.о. Крагујевац 3, с тим што удео тужиоца за који није исплаћена накнада има површину од 0.04.81 ха, а овај удео је ушао у састав означене парцеле од дела непокретности означене по старом премеру као к.п. бр. .. к.о. Крагујевац, у мерама и границама ближе означеним као у том ставу изреке, исплати 10.542.186,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка од 546.363,86 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању кп.бр. .. уписана је у л.н. бр. .. к.о. Крагујевац 3, Улица ..., површине 11.418 м², градско грађевинско земљиште, а између осталих лица, као носилац права коришћења уписан је и тужилац са уделом од 481/11418. Према Информацији о локацији број 02-350-1396/23 од 11.07.2023. године предметна парцела се налази у обухвату ПГР-а „Насеље Ердоглија – Багремар“ („Службени лист Града Крагујевца“, број 34/15) и према карти намене представља мањим делом површине остале намене, а већим делом површине јавне намене. Према налазу вештака геометра к.п. бр. .. к.о. Крагујевац 3 се налази у саставу Улица ..., ..., ... и ... и захвата простор испред и иза више породичних стамбених објеката, при чему је површина испред самих објеката на терену делом зелена површина, делом су тротоари и уређене пешачке стазе, а простор иза више породичних стамбених зграда је на терену зелена травната површина, површина под засадом дрвећа и делом паркинг простор. Предметна парцела настала је у поступку обнове премера Града Крагујевца и у њен састав је ушао део парцеле к.п. бр. ../4 (стари премер), на којој је право коришћења између осталих имао и правни претходник тужиоца са уделом од 9/10. Цела површина парцеле к.п... је 1.14.18 ха, док је површина парцеле к.п. бр. ../4 (стари премер) која је ушла у састав предметне парцеле 0.10.81 ха. У погледу парцеле старог премера вођен је поступак преноса права коришћења и исплаћене су накнаде физичким лицима за те делове, те је допунским вештачењем вршена идентификација административно пренетих делова и утврђено да није могуће потврдити да делови к.п. бр. ../4 к.о. Крагујевац, који су пренети административним путем и за које је исплаћена накнада, одговарају делу те парцеле који се налазе у саставу дела к.п. бр. .. к.о. Крагујевац 3, који је овде споран. Наиме, поравнањима и решењима о експропријацији нису прецизно наведене мере и границе делова парцеле који се изузимају, већ је само наведено да се врши административни пренос дела к.п. бр. ../4. На основу поравнања и решења пренета је површина 0.14.00 ха од парцеле која је имала укупну површину 0.40.00 ха. Вештачењем вештака грађевинске струке утврђено је да вредност предметне непокретности износи 90.000 евра, те да вредност припадајућег удела тужиоца од 481 м² износи 10.542.186,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом члана 1. став 1. Протокола уз Европску конвенцију за заштиту људских права, члана 58. Устава Републике Србије, члана 2. и 5. Закона путевима и члана 69. и 70. Закона о планирању и изградњи, усвојили тужбени захтев и тужиоцу досудили накнаду за спорни део парцеле у износу од 10.542.186,00 динара у висини утврђеној према налазу и мишљењу судског вештака.

Неосновано се у ревизији туженог истиче да је материјално право погрешно примењено.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије у ставу 1, зајемчено је мирно уживање имовине и других имовинских права стечених на основу закона. Ставом 2. истог члана прописано је да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Чланом 3. Закона о основама својинскоправних односа ставом 1. прописано

је право власника да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже у границама одређеним законом. Свако је дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица, прописује став 2. наведеног члана.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 48. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09...62/23) прописано је да површина јавне намене јесте простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др.).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11...94/24) поред осталог прописано је: добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.) (став 2), да свако има право да добра у општој употреби користи на начин који је ради остварења те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на управљање (став 5.) и да добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев државних путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних паркова, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10.)

У конкретном случају, према Информацији о локацији Градске управе за имовинске послове Града Крагујевца од 11.07.2023. године кп.бр. .. к.о. Крагујевац 3 се налази у обухвату ПГР-а „Насеља Ердоглија – Багремар“ („Службени лист Града Крагујевца“ бр. 34/15) и представља мањим делом површине остале намене, а највећим делом површине јавне намене, саобраћајне површине, паркинг, партерни садржај и делом површину за предшколско образовање. Предметно земљиште у површини за коју је тужиоцу досуђена накнада је фактички приведено јавној намени и користи се као добро у општој употреби у смислу одредбе члана 10. став 2. Закона о јавној својини, а тужиоцу као кориснику није омогућено да оствари накнаду у управном поступку, јер за тај удео површине није било преноса права коришћења. Због тога је земљиште, сагласно цитираним одредбама Закона о јавној својини, постало добро у општој употреби у јавној својини туженог као јединице локалне самоуправе, које као улице свако има право да користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом и подзаконским актима. На тај начин извршена је „фактичка експропријација“ која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији, односно изузимању земљишта. Тужилац је фактички лишен права коришћења као основног овлашћења права својине и није дужан да трпи штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о преносу права коришћења (изузимању из поседа), које би било основ за исплату новчане накнаде. Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, у погледу основа тужбеног захтева.

Неосновани су ревизијски наводи да за парцелу која је обухваћена Планом генералне регулације тек треба да се спроведе поступак парцелације и препарцелације,

те да није утврђено која површина је предвиђена за јавну намену и од тога која је површина приведена намени. Предметна парцела налази се у саставу три улице и захвата простор испред и иза више породичних стамбених зграда, површина испред објеката је делом зелена површина, а делом тротоар и уређена пешачка стаза, док је простор иза стамбених зграда делом травната површина а делом под засадом дрвећа као и паркинг простор, те јасно је да је тужилац лишен државине на свом припадајућем делу предметне парцеле. Како је парцела према Информацији о локацији од 11.07.2023. године у највећем делу намењена површини јавне намене, саобраћајној површини, паркингу, партерном садржају и делом површини за предшколско образовање, а само мањим делом површини остале намене, јасно је да је у највећем делу намењена за добро у општој употреби у јавној својини туженог у смислу члана 10. став 2. и 10. Закона о јавној својини и у ту сврху већим делом се и користи, а тужилац не може сносити штетне последице што тужени није спровео поступак парцелације према ком би највећи део парцеле и служио за општу употребу. Такође, тужени није доказао сходно члану 231. ЗПП да је исплаћена накнада за тужиочев удео који одговара површини од 0.04.81 ха у раније спроведеним управним поступцима, а такође је на туженом било да докаже да је баш удео тужиоца предвиђен за остале намене, што исти у току поступка није доказао.

Насупрот ревизијским наводима, управо су надлежни органи туженог одговорни што парцела није формирана у целини у складу са детаљним урбанистичким планом и што није извршена парцелација, односно што није поступљено у складу са одредбом члана 1. Закона о планирању и изградњи, којим су прописани услови и начин планирања и уређења простора, уређивања и коришћења грађевинског земљишта и изградња објеката у складу са овим законом, а земљиште је и поред тога у највећој површини приведено намени тако да га више није могуће вратити у државину тужиоца. Стога би недосуђивањем накнаде, тужиоцу било повређено право на имовину гарантовано чланом 58. Устава РС и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију о људским правима и слободама.

У ревизији су изнете примедбе на оцену доказа, а тим се у суштини оспорава утврђено чињенично стање, што не представља дозвољен разлог због којег се ревизија може изјавити, насупрот прописаног у члану 407. став 2. ЗПП. Такви наводи се не разматрају у ревизијском поступку.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић